

De hoest schokte hem. Hij moest zwijgen. Met diepe ontroering zag Hildegond hem aan. Zij knielde bij zijn stoel, en vatte met beide handen zijne linker. Hij wilde heengaan in den vollen bloei zijner zonden, nu de groote maaier naderde . . . heengaan onbekeerd, eene vaste buit van den Satan, der eeuwige verdoemenis ten prooi! Gerbrand gevoelde, dat heete tranen zijne hand besproeiden. De liefde zijner ongelukkige zuster deed hem weldadig aan, mocht ook het ijveren voor zijn zieleheil hem koud laten. Hij gaf zich geene rekenschap omtrent alle de vragen, die het hart van Hildegond bestormden. Over de raadselen der wereld had hij niet nagedacht. Hij hield het er voor, dat men ze niet kon oplossen; dat al de godgeleerde twistpunten van den dag te hoog waren voor leekebroeders. Hij herinnerde zich zeer goed, dat Spieghel in 1611, toen zijn *Rodderick ende Alphonsus* op de Oude Kamer vertoond werd, met hem eene wijle gesproken had, en hoe het geviel, dat de schrandere wijsgeer hem verzekerde: „de felle twisten der Hervormde godgeleerden zouden het land in rep en roer brengen”. Nog klonken hem de woorden van den hooggeschatten man in de ooren: — „Ik houde het met „mijn vriend Coornhert, zaliger, die te rechter ure zeide: „Is 't niet eene „loutere zotheid, dat wij wanen de ongemeten Godheid met zijn goddelijke „verborgen wegen te doorgronden, daar wij onze bepaalde menschheid en „onze eigen wegen nog in het minste niet en kunnen verstaan”.”

Gerbrand had het goddelijke tot dusver het meest liefgehad, zooals het zich aan hem openbaarde in de verrukkingen der kunst of in de schoonheid der wereld naar hare uiterlijke verschijningsvormen. Zonder het te weten helde hij over tot eene dichterlijke pantheïstische wereldbeschouwing. Het „aalwarig disputeeren” over godgeleerde vraagstukken, de zwakke zijde zijner tijdgenooten, stiet hem tegen de borst. Hij paaide zich op gemakkelijke wijze door alles, wat hij niet begreep, voor ondoorgrondelijk te verklaren. Het denkbeeld sterven had geene verschrikking meer voor hem. Zijn laatste luchtkasteel was in duigen gestort. Er mocht komen wat er wilde, niets zou dezen laatsten jammer overtreffen.

Hildegond weende intusschen bittere tranen. Geen geluid, geen snik verried hare smart.

Gerbrand, nu lichter te ontroeren dan ooit te voren, legde zijn arm om haren hals, en sprak:

— „Wees niet bedroefd om mijnentwil! Onze God is een God des vredes, hij haat alle contentie. Hij zal mij, armen strijër, de pais geven! Dat is certain!”

Hildegond rees op. Zij had vergeten haar broeder zijn geneesmiddel te reiken, te veel bedacht in het toedienen van hemelsche artseneij. Zwijgend vervulde zij hare taak. De lijdende trek op Gerbrand's gelaat scheen zich dieper af te teekenen. Daar zweefde eene schaduw over zijn voorhoofd, alsof reeds de breedgewikte Doodsengel hem naderde.

Zacht fluisterde Hildegond:

— „Als de goede Vondelen maar hier ware! Hij is zoo ondeugdelijk schoon ter tale! Gerbrand zou hem gelooven!”